

**КУРС «МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ»
В ХЕРСОНЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

Т. В. Зайцева

Україна, м. Херсон, Херсонський державний університет
geloхuts@ukrpost.net, Sunny@ksu.ks.ua

У сучасній системі освіти спостерігається перехід від репродуктивної моделі навчання до особистісно-орієнтованої, творчої, в центрі уваги знаходиться активна пізнавальна діяльність кожної особистості, що тягне за собою зміну всіх компонент дидактичної системи.

Найбільш яскраво це виявляється в дистанційній освіті, яка передбачає впровадження сучасних діяльнісних технологій навчання. По суті, дистанційне навчання являє собою організовану самостійну діяльність учнів з освоєння нової галузі знань і застосування їх на практиці. При цьому докорінно змінюється роль вчителя у дистанційному навчанні, яка полягає скоріше у сприянні пізнавальної діяльності, ніж у декларації знань.

Кожна система навчання будується на певній дидактичній концепції, що і визначає добір змісту, методів, організаційних форм, засобів навчання. Ми маємо справу з новою формою освіти – навчання на відстані з використанням новітніх засобів інформаційних технологій.

Необхідним етапом пізнавальної діяльності є процес вивчення теоретичних навчальних матеріалів. Однак при дистанційному навчанні з використанням електронних ресурсів цей процес стає практично повністю самостійним. Однією з головних завдань вчителя-тьютора дистанційного навчання полягає у створенні навчальних матеріалів такої структури, яка б найбільш оптимальним чином сприяла стимулюванню пізнавальної активності, сприяла кращому розумінню та освоєнню необхідних знань з урахуванням відсутності безпосереднього контакту вчителя і учня.

Поява сучасних високотехнологічних навчальних матеріалів та використання їх у своїй професійній діяльності пред'являє певні вимоги до кваліфікації та організації праці викладача вищої школи і вчителя середньої ланки.

Представлення навчального матеріалу, який передбачає комунікацію викладача і учнів, вимагає більш активних та інтенсивних взаємодій між учасниками. Сучасні комунікаційні технології дають таку можливість, але це вимагає від викладача спеціальних зусиль.

Розробляючи та впроваджуючи дистанційні курси в процес навчан-

ня, вчитель-тьютор повинен бути фахівцем не тільки у своїй предметній галузі, але й володіти інформаційними технологіями на високому рівні та бути знайомим з принципами комп'ютерного проектування і дизайну.

Значно ускладнюється діяльність з розробки та підтримки навчальних курсів, оскільки швидко розвивається технологічна основа курсів. Це вимагає від вчителя розвитку спеціальних навичок і прийомів педагогічної роботи. Крім того, сучасні інформаційні технології висувають додаткові вимоги до якості навчальних матеріалів через відкритість доступу до них великої кількості користувачів.

На відміну від традиційної освіти, де центральною фігурою є вчитель, центр ваги при використанні навчальних дистанційних курсів переноситься на студента чи учня, які можуть активно будувати свій навчальний процес, вибираючи певну траєкторію в розвинутому освітньому середовищі.

У 2010-2011 навчальному році в Херсонському державному університеті була введена дисципліна «Методика та технологія дистанційного навчання» для спеціальностей Математика* та Фізика*.

Основна *мета* курсу: формування знань та вмій розробки та використання дистанційних курсів в майбутній професійній діяльності.

Курс пропонує відійти від звичної аудиторної роботи, а спробувати отримати знання «дистанційно», тобто студентам пропонується самостійно регламентувати час для отримання нової інформації. Практичні завдання можна виконувати у будь-який час, працюючи через мережу Інтернет безпосередньо на платформі дистанційної освіти та прослуховуючи будь-які лекції в університеті.

Після закінчення курсу студенти повинні дізнатися, як можна використовувати нові педагогічні та інформаційні технології в своїй майбутній професійній діяльності, а саме форму дистанційного навчання.

Завдання курсу:

методичні:

– сформувати у студентів методичні компетентності щодо використання дистанційного навчання;

– розкрити значення та сутність проектування дидактичних моделей, поняття методичної системи навчання, її побудову та реалізацію;

– з'ясувати психолого-педагогічні аспекти засвоєння основних понять фахових дисциплін. Орієнтувати студентів на потребу та можливість зміни змісту і методики викладання фахових дисциплін згідно сучасного стану розвитку інформаційних технологій;

– знайомство з теоретичними та практичними аспектами використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційних форм навчання в професійній педагогічній діяльності;

– сформувати знання та вміння в галузі об’єктивної оцінки і аналізу переваг і недоліків дистанційного навчання, моделей та типів дистанційних курсів;

пізнавальні:

– виховувати у майбутніх викладачів творчий підхід до розв’язування проблем навчання інформатики, математики, фізики, формувати вміння та навички самостійного аналізу процесу навчання, дослідження методичних проблем і психолого-педагогічних ситуацій;

– розвинути здатність і відчуття необхідності до постійної самоосвіти і самовдосконалення, наукового пошуку шляхів удосконалення процесу навчання фаховим дисциплінам;

– розвинути та поглибити загальні уявлення про шляхи і перспективи глобальної інформатизації в сфері освіти;

– надати знання і сформувати вміння, пов’язані з процесом побудови навчальних дисциплін у вищих навчальних закладах для застосування дистанційного навчання у професійній діяльності;

– формування вмінь в галузі всебічного аналізу систем дистанційного навчання та вмінь здійснювати їх порівняльну характеристику;

практичні:

– сформувати у майбутнього вчителя знання, вміння та навички, які необхідні для творчого навчання фаховим дисциплінам в різних умовах технічного і програмно-методичного забезпечення;

– показати практичну значимість методів і засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, можливості їх застосування до розв’язування найрізноманітніших гуманітарних, технічних і наукових проблем;

– забезпечити знання та вміння майбутніх викладачів щодо: тематичного планування; розроблення методики проведення лекційних, практичних та лабораторних занять; добору інтерактивних методів та форм навчання; використання в освітніх цілях послуг глобальної мережі Інтернет; оцінювання результатів навчання згідно Болонської системи;

– сформувати знання та вміння розробки та підтримки дистанційних курсів.

Курс «Методика та технологія дистанційного навчання» є аудиторно-дистанційним. Матеріал дистанційної частини курсу викладений на системі дистанційного навчання KSU ONLINE, яка побудована на основі відкритої платформи Moodle. Дистанційний курс складається з шістнадцяти тижнів: перший, другий тижні – установчі, де студенти знайомляться з моделями дистанційного навчання, принципами побудови курсів, з ресурсами та елементами курсів, які розробляються на платформі Moodle (див. рис. 1).

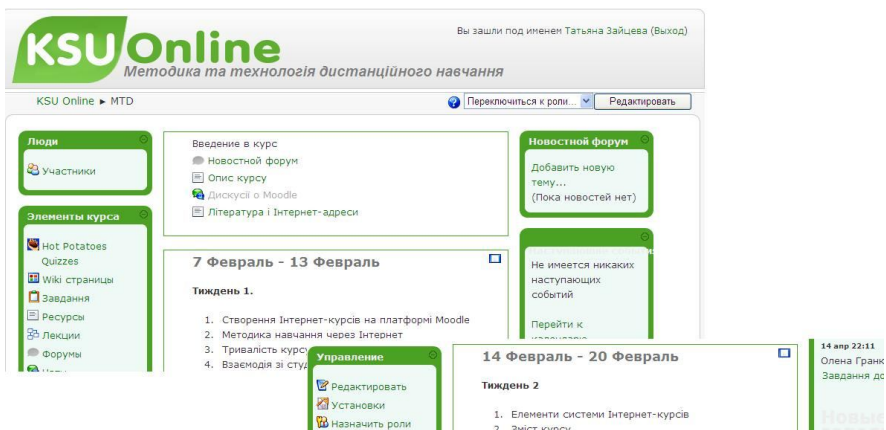

Рис. 1. Дистанційний курс «Методика та технологія дистанційного навчання»

На 3-12 тижнях вони формують свої навички розробки дистанційних курсів та використання сучасних технологій навчання за допомогою знайомства з лекціями, додатковими джерелами інформації, з досвідом роботи викладачів кафедри інформатики ХДУ, займаються розробкою методичного матеріалу, побудови власного дистанційного курсу.

Паралельно з курсом «Методика та технологія дистанційного навчання» студенти 4 курсу вивчають дисципліну «Методика навчання інформатики», тому, на наш погляд, було доцільно запропонувати студентам розглянути окремі розділи шкільної програми з інформатики з різного боку, а саме: на заняттях з методики навчання інформатики розглянути традиційний підхід до навчання, тобто класно-урочну технологію, а з іншого боку – для цього ж навчального матеріалу розробити дистанційні курси.

На останніх тижнях студенти записуються на дистанційні курси до інших студентських курсів, які були розроблені на альтернативній системі дистанційного навчання. Тобто організується декілька груп навчання, студенти проходять та аналізують студентські дистанційні курси, а на власному курсі вони виступають в якості тьютора.

Студенти активно приймають участь у обговоренні цікавих проблем на форумі та чатах, а віртуальне навчальне середовище забезпечує їх усіма необхідними навчальними матеріалами.

Викладачі курсу «Методика та технологія дистанційного навчання» є консультантами в навчальному процесі, спрямовують навчальну діяльність студентів, перевіряють завдання, організують взаємодію та спілкування, аналізують навчальний процес і постійно коригують курс.

З курсом «Методика та технологія дистанційного навчання» та студентськими дистанційними курсами можна познайомитися на платформах дистанційного навчання за адресами [4; 5].

Для створення власного курсу студенти використовували дві системи дистанційного навчання KSU ONLINE та «Херсонський віртуальний університет». Обидві системи відповідають стандарту IMS, SCORM (рис. 2).

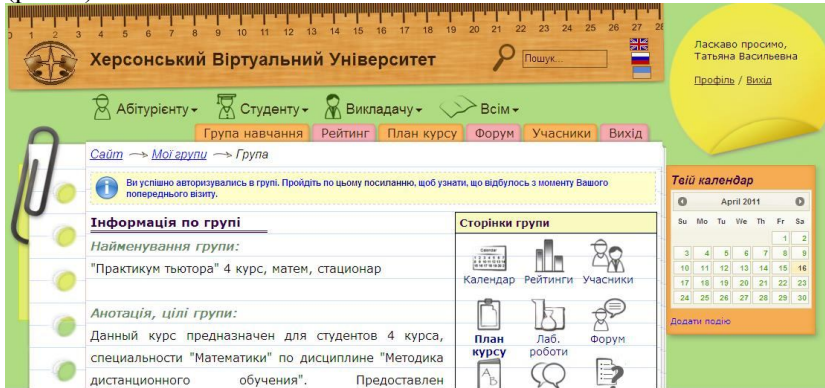

Рис. 2. Система дистанційного навчання «Херсонський віртуальний університет»

Система дистанційного навчання KSU ONLINE побудована на основі відкритої платформи Moodle. Серверна частина модуля була реалізована як стандартний модуль LMS Moodle.

Література

1. Полат Е. С., Буханкина М. Ю., Моисеева М. В. Теория и практика дистанционного обучения / Полат Е. С., Буханкина М. Ю., Моисеева М. В. ; под ред. Полат Е. С. – М. : Академия, 2004. – 414 с.
2. Смирнова-Трибульска Є. М. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності вчителя : посібник для вчителів / Смирнова-Трибульска Є. М. – Херсон : Айлант, 2007. – 525 с.
3. Смирнова-Трибульска Є. М. Дистанційне навчання з використанням системи MOODLE : посібник для вчителів / Смирнова-Трибульска Є. М. – Херсон : Айлант, 2007. – 505 с.
4. KSU Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ksuonline.ksu.ks.ua>
5. Херсонський Віртуальний Університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Default.aspx>